

socialmedicinsk tidskrift

Sextioförsta årgången häfte nr 4 1985

Sturegatan 4, Sundbyberg. Tfn 08/98 40 44

Postadress: 172 83 Sundbyberg

Postgiro 1179-1

Allmän redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare

Ann Appelgren, red. sekr.,

Elisabeth Natt och Dag, expedition

Redaktionsutskott:

Erik Allander, professor i socialmedicin, Huddinge

Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping

Arne Borg, socialdirektör, Stockholm

Lars-Olov Bygren, professor i socialmedicin, Umeå

Axel Gisslén, kommunalråd, Örebro

Kurt Grefve, socialchef, Kristianstad

Gunnar Grimby, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg

Sonja Henriksson, socialbyråchef, Göteborg

Sven-Olof Isacsson, professor i socialmedicin, Lund

Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg

Ivan Magnusson, socialdirektör, Uppsala

Bengt Scherstén, professor i allmänmedicin, Lund

Leif Svanström, professor i socialmedicin, Stockholm

Gösta Tibblin, professor i allmänmedicin, Uppsala

Villy Wiklund, socialchef, Östersund

Företagshälsovård i utveckling

Då Socialmedicinsk tidskrift nu valt företagshälsovården som ämne för ett av sina temanummer under våren 1985, har man i högsta grad gjort ett aktuellt ämnesval. Viktiga beslut om företagshälsovårdens utbyggnad, finansiering och ansvar för anpassningsverksamhet kommer att fattas av riksdagen.

Även om 3,5 milj anställda omfattas av avtal om företagshälsovård så är det bara drygt 60 % som har tillgång till service från en företagshälsovårdscentral. Givetvis är det viktigt vilka beslut som fattas och vilka initiativ som tas för en fortsatt utveckling för att nå målet att alla i sinom tid skall ha tillgång till företagshälsovård i lämplig form.

Men för oss som är djupt engagerade i det praktiska arbetet med arbetsmiljöfrågor inom arbetarskyddet eller företagshälsovården är det lika viktigt att samhällsbeslut och partsöverenskommelser ger kvalitativa

resultat. Arbetsinnehåll och verksamhetsinriktning måste utgå från en ideologisk klarsyn över vad företagshälsovården skall användas till. Istället för syftningslösa hälsokontroller och lättillgänglig husläkarservice utan koppling till arbetsmiljön måste företagshälsovården ännu bättre sälja sin idé till arbetstagare och arbetsgivare, nämligen att företagshälsovård innebär en trygghet att tidiguppkomst av arbetsrelaterad ohälsa klarlägges, att åtgärder sekundärpreventivt vidtages i enskilda patientärenden och att kunskaper från individärenden systematiseras och användes i primärprevention på många olika nivåer.

Företagshälsovården skall vara socialmedicinsk och tvärvetenskaplig till sin karaktär, och dess verksamhet skall väva ihop tekniska, medicinska, fysiska, psykiska och sociala insatser. Den traditionella personalsammansättningen med skyddsingenjör å ena sidan och läkare-sköterska å den andra räcker inte till för uppgiften att anlägga en helhetssyn på arbetstagarna i deras arbetsmiljösituation. Kraftergonomisk och psykosocial expertis utgör viktiga tillskott till företagshälsovårdens personalstyrka.

Det är av största värde för detta temanummer att ha tillgång till djuplodande synpunkter på lagar, avtal och innehåll berörande morgondagens företagshälsovård. I artiklar av sådana arbetsmiljö-nyckelpersoner som Ricardo Edström från Arbetarskyddsstyrelsen, Gideon Gerhardsson från SAF och Erik Bolinder från LO betonas att den framtida företagshälsovården inte bara skall handla om att ge alla företagshälsovårds-service till varje pris utan att eftersträva ökade kvalitetskrav på hela arbetsmiljöarbetet.

I andra artiklar belyses psykiska och sociala aspekter på arbetsmiljön, företagssjukgymnastens yrkesroll och vikten av systematiserad information om individer och arbetsmiljöförhållanden genom förbättrad formuläranvändning och införande av ADB-stöd inom företagshälsovården. Det socialmedicinska kontaktnätets betydelse belyses i artiklar om samverkan mellan företagshälsovård och skolhälsovård respektive primärvård. Slutligen beskrivs nuvarande organisationsformer för företagshälsovård systematiskt och belyses pågående arbetarskyddsfond-projekt på företagshälsovårdsområdet. I en sammanställning om morgondagens företagshälsovård måste livsstilsfrågorna få sin plats, och för företagshälsovårdens del måste för varje central ett reellt handlingsprogram i tobaksfrågan komma till stånd.

Bengt Wramner

Gästredaktör för detta temanummer är Bengt Wramner, företagsöverläkare inom Skoghälsan, vid tidpunkten för numrets tillkomst verksam inom Bygghälsan. Wramner är också svensk representant i IUHE-arbetsgruppen Health Education in Work Environment.